

Egymással, vagy csak egymáshoz beszélni?

Szakértelem és döntéshozatal viszonya a helyi fejlesztések példájával illusztrálva

Bajmócy Zoltán^{a,b} & Gébert Judit^a

^a **Szegedi Tudományegyetem**
Gazdaságtudományi Kar
Kutatóközpont

^b **Institute for Advanced Studies on
Science, Technology and Society**
Graz, Ausztria

Szakértelem és politika

...haibe (die; -, -n; schweiz. für Fahrnis), ...hauler (Bergmannsspr.); fahrig (zerstreut); Fahrigkeit, die; -; Fahrkarte; Fahrkartenausgabe, ...automat, ...kontrolle, ...schal-	düniger; Fäkalien Plur. (Med. Kot) Falkir [österr. fa'kir], der; -s, -e (arab.) ([indischer] Büber, Asket; Zauberkünstler) Fak[s]imile [...le:], das; -s, -s
post fak tisch = Wort des Jahres 2016	
Fährmann Plur. ...männer u. ...leute Fährnis, die; -, -se od. das; -ses, -se (Rechtsspr. fahrende Habe, bewegliches Vermögen) Fährnis, die; -, -se (geh. für Gefahr) Fahrplan; vgl. ² Plan; fahrplanmäßig; Fahrplan	...drucke); fak[s]imillie ren Fakt, der, auch das; -[e]s, Plur. -en, auch -s (syn. Faktum); das ist -; Fakta (Plur. von Faktum); Fakten wissen Fakti on, die; -, -en (lat.) (veraltet für polit. [bes. aktive od. radikale] Gruppe in einer Partei); faktiös

„Better data will not save elephants, rhinos or any other species.”

Aaron Ellison, Nature

H2020 RRI:

„...in order to better align both the process and its outcomes with the values, needs and expectations of European society.”

Háttér

- A helyi gazdaságfejlesztés megalapozása a képességszemlélet segítségével
- (OTKA K-109425; 2013-2017)
- Elmélet-alkotás
- 23 hazai MJV fejlesztési dokumentumainak elemzése
- 49 érintetti interjú 3 városban

Letölthető

Szakértelem és döntéshozatal *modernista* felfogása

Modernista világképbe vetett hit

„Szakmaiatlan” döntések helyett technokráciát

- „Ha a demokráciánk majd fel fog odáig nőni, hogy a szakembereknek hisznek, akkor valószínűleg elkezd majd működni a rendszer, mert mindenki csinálja a saját dolgát, a szakember megfogalmazza a forgatókönyvet, tesz le alternatívákat, a döntéshozók pedig választanak, de bármelyik alternatívát választja, az szakmailag megalapozott, nagyot nem lőhetünk akkor mellé.” [8]
- „Ti szakemberek vagytok, ez a homokozó nektek ki van jelölve, itt akkor eljátsszotok, és akkor a politikát meg hagyjátok a nagyokra.” [22]
- „Az ember a hetvennyolcadik fióknak írt tanulmány után úgy gondolja, hogy most már tele van a töke.” [31]

**A probléma egyszerűen
abból ered, hogy a
döntéshozók nem hallgatják
meg a szakértőket**

**A döntéshozatal a politika
dolga
Kontroll, érthetőség**

A helyi fejlesztés *poszt-normál* valósága

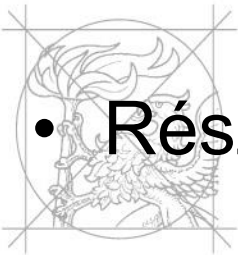
- „Nem biztos, hogy az az elsődleges egy Pécs méretű városban, amikor megpróbálsz neki új jövőt adni [...], hogy egy építész ránézzen a várostérképre és akkor álmodjon egy nagyot.” [23]
- „Városfejlesztés alatt én nem egy [...] építészeti dokumentumot értek csak.” [27]
- „Sokszor tanúja voltam, hogy hogyan lehet megváltoztatni rendezési tervet egészen gyorsan... [10]
- „Nagyon sok múlik azon, hogy tényleg kik kapják a megbízást, hogy lesznek a tervezők kiválasztva [...] a mi konzorciumunkra rányomta a bélyegét, ez [...] a kék gazdaság, zöld gazdaság, és ez az ilyen bio, meg termelői piac, meg tudod ez az orientáció.” [18]
- „Ugye jön a nyár, akkor nincsen sem Közgyűlés, sem Bizottság. [...] Itt a válasz az szokott lenni, hogy a stratégiai dokumentumok alapján készülnek el a projektek. Ugye a stratégiai dokumentumok [...] jó hivatkozási alap.” [7]

Szakértelem és döntéshozatal

poszt-normál viszonyai

- Nem értéksemleges
- Válogatás a szakértők / érvek között
- Előfeltevések/értékek → eredmények
- Tudás értékessége értékek/érdekek fényében
- Helyi, laikus tudás
- *Szándék; előfeltevés; hitelesség; működőképesség*
- Részleges megértés

Következtetések

A szakérői és politikai szintér szétválaszthatóságába vetett hit **vs.** a két szintér összefonódásának valósága:

- gátolja az érdemi viták lefolytatásának lehetőségét
- hatást gyakorol a szereplők befolyásolási stratégiáira

Technokrata?

Igazságon túli?

Tudomány demokratizálása?

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

E-mail:

bajmocyz@eco.u-szeged.hu
gebert.judit@eco.u-szeged.hu

AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA UNKP-17-4 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI
KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT”

A kutatócsoport tagjai:

Bajmócy Zoltán, Elekes Zoltán, Juhász Judit, Gébert Judit, Málovics
György, Méreiné Berki Boglárja, Pataki György, Páli-Dombi Judit,
Vas Zsófia